

III. évfolyam, 113. szám.

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre - - - - 12 korona
Félévre - - - - 6 korona
Negyedévre - - - 3 korona
Egyes szám ára - 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtök reggel.

HATÁRŐR

= UJVIDÉK, 1907. =
okt. 24. csütörtök,

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ujvidék, Széchenyi-utca 6. sz.
ahová a lapot érdeklő mindenféle
megkeresés intézendő. Ilyen meg-
kereséseket lapunk nyomdája is
elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

Kormányunk az iparosokért.

Továbbképző tanfolyamok Ujvidéken.

Az Ausztriával kötött vám szerződés megítélésénél a különféle érdekkörök véleménye, a dolog természeténél fogva lehet nagyon különböző. Az azonban minden kétségen felül áll és el nem vitatható, hogy a vám szerződés kitűnő keretje lehet annak a munkának, a mely 1917-ben a gazdasági önállóságot akarja megvalósítani.

Ez a munka első sorban arra kell hogy irányuljon, hogy az önállósulás pillanatában jól kifejlett iparunk legyen, a mely, míg egyfelől legalább is belső szükségletünket megfelelő áruval versenyképes áron láthatja el, addig másfelől mezőgazdasági terményeinknek azt a fölös részét, a melyet eladdig Ausztria ipara absorbeál, feldolgozni tudja és így keleti kivitelünknek biztos alapja legyen.

A gazdasági függetlenség előkészítésének súlypontja tehát az ipar fejlesztésére esik és a vám szerződés szabta keretet az ipar fellendítésének munkájával kell kitölteni.

A jelenlegi kormány céltudatos tevékenységének épen az egyik legszembetűnőbb jele, hogy minden eszközt felhasznál arra, hogy kézi- és gyáriparunk a kellő pillanatban megfeleljen a hozzáfűzött jogos várakozásoknak. Ettől a törekvéstől vezéreltetve, egész sorozatát a legkülönfélébb intézkedéseknek léptette életbe és ezek között a nagyon fontos intézmények között is a legszámottevőbbek közé tartozik különböző és az ipar minden ágát felölelő szakiskolák és tanfolyamok felállítása.

Ezek az iskolák és tanfolyamok nemcsak arra lesznek hivatva, hogy a szorosán vett szakismereteket terjesszék és a technikai készséget fokozzák, hanem az is feladatuk körébe fog tartozni, hogy közismereti tárgyak tanításával az iparosság szellemi nívóját emeljék és erősen nemzeti érzéssel párosult gazdasági életfelfogást terjeszsenek.

A kormány különös figyelméből Ujvidék szab. kir. város nemcsak hogy szintén kap ilyen tanfolyamot, de az engedélyezett tanfolyam szervezetének hősege és az előadandó tárgyak száma, köre és terjedelme tekintetében messze felülmúlja a legtöbb várost.

Az ujvidéki iparos-továbbképző és építőipari rajztanfolyam u. i. öt hónapra

van tervezve és heti 28 órán a következő studiumok fognak előadatni: üzleti fogalmazás heti 4 órában 2 hónapon át; számtan és mértan ugyancsak heti 4 órában 2 hónapon át; szerkesztő és ábrázoló mértani rajz heti 4 órában 4 hónapon át; szabadkézi rajz heti 7 órában 5 hónapon át; építőipari rajz és technologia heti 9 órában 5 hónapon át.

A tanfolyamok látogatása díjmentes és csak a tanszerek használatáért fizetendő egészen jelentéktelen díj. Tanterökként a helybeli áll. felső keresk. iskola két tanára, továbbá egy mérnök és egy építő-vállalkozó fognak működni.

Ezzel a kormány megtette a magáét; áldozatot hozott, csakhogy módot nyújtson az érdekelteknek arra, hogy lépést tarthassanak a haladó kor igényeivel. Most már csak az iparos osztályon múlik, hogy felhasználja-e az alkalmat az önképzésre. Mi bizunk derék iparosaink buzgalmában és értelmességében. Nem lehet kételkednünk aziránt, hogy tömegesen fognak beiratkozni a tanfolyam előadásaira, hogy nem fogják kihasználatlanul hagyni a további boldogulásuk feltételeivel ingyen kínálgató alkalmat.

Szervezkednek a munkaadók.

A vasárnapi gyűlés fényesen sikerült.

Az ujvidéki szervezett munkásoknak október 10. napja alkalmából tanusított hatalmaskodó magatartása végre felrázta aléltságából az ujvidéki munkaadókat is és Pekló Béla építőmester fáradhatatlan buzgalma folytán valahára elhatározták, hogy jogos érdekeiknek megvédelmezése s a szervezett munkások további hatalmaskodásának lehetetlenné végett ők is szervezkednek.

A szervezkedő közgyűlés, amint azt jeleztük, vasárnap d. u. 3 órakor folyt le a polgári fuiskola tornacsarnokában, amelyen Ujvidék városának mintegy 600 önálló iparos közül körülbelül 300 jelent meg.

Minek utána Pekló Béla értekezleti elnök a gyülekezés célját megismertette, felkérte az egyik előértekezlet kivánságára megjelent dr. Medvezky Imrét, hogy pár szóval ő is tájékoztassa a gyülekezetet, a szervezkedés céljáról és haszna felől.

Az ekként felhívott dr. Medvezky Imre beszéde után nagy lelkesedés mellett felolvasták és teljes egyhangúsággal elfogadták az alapszabályok tervezetét.

Az érdekes szabályzatot kivonatossan a következőkben ismertetjük.

A szervezet címe: „Az ujvidéki építő iparosok s a többi iparosok szövetsége“.

Célja: tagjai közös ipari érdekeinek előmozdítása, de csak törvényes eszközökkel; a tagok és munkásaik közt állandó békés viszony létrehozása; a munkások jogosult

kivánságainak elismertetése és jogosulatlan követeléseik elleni védekezés — közös eljárással — de szintén csak a törvények határain belül; védekezés a tisztességtelen verseny ellen.

A szövetség céljait a következő eszközökkel kívánja elérni: a., „gyűlések, előadások rendezése, szakbeli és általános ipari és szociális kérdések ismertetése és megvitatása céljából; b., ipari ügyekben közös előterjesztések az illetékes hatóságoknál, a nagyközönség helyes tájékoztatása, elvi jelentőségű kérdésekben a tagok felvilágosítása, esetleg jogi képviseltetése; c., kötelező szabályok megállapítása a tagok számára, a törvényes rendelkezések korlátain belül — minden a munkaadó és munkások közötti viszonyt érintő ügyben; d., jogosulatlan sztrájkok és bojkottok, valamint kikerülhetetlen munkazáratok esetén: a tagok erkölcsi és anyagi támogatása és ezen célra segélypénztár alapítása; e., a dolgozni akaró munkások védelme; f., a tagok részére szolgáló munkaközvetítő létesítése, melynek használata tagjaira nézve kötelező; g., a szövetség a „Magyar építőiparosok országos szövetsége“-be tagul lép be. Azért csak ide, mert egyéb iparosoknak eddig még nincs országos szövetsége.

A szövetség tagja lehet minden önálló iparos, illetve cég, ha valamely munkásszervezethez nem tartozik s aki tag akar lenni, tartozik írásos belépési nyilatkozatot tenni.

Sztrájk, bojkott alatt álló iparos, illetve cég csak a sztrájk, illetve bojkott megszűnése után vehető fel.

A tagság a belépéstől számított 3 év eltelté előtt fel nem mondható. Ezen 3 év eltelté után a kilépés hat havi előzetes — mindenkor a naptári év végére eszközölnödő felmondással történik.

A tagság önként megszűnik: a., a tag halála esetén; b., a cég törlése folytán; c., ha a tag ellen csőd nyitattik; d., kizárás után.

Kizárható a tag: a., ha a szövetség iránti kötelezettségeit nem teljesíti; b., ha a reája rótt bírságokat 1 hónap leforgása alatt ki nem egyenlíti; c., ha a szövetség érdekeit tudatosan veszélyezteti.

A kizárt tag a kiszabott bírság megfizetése alól nem menekül és a már befizetett járulékait vissza nem követelheti.

Minden tag tartozik a szövetség szabályait s a végrehajtó bizottság, vagy a közgyűlés által a közös érdekek megóvása céljából hozott határozatokat pontosan betartani, továbbá 1 kor. beiratási díjat és minden segéd után fejenként és hetenként bizonyos járulékot fizetni, mely 10 fillérenél nem lehet több. Ezekből a szövetség kiadásai fizetendők.

A szövetségnek működő szervei: a) a közgyűlés; b) a végrehajtó bizottság.

A végrehajtó bizottság tagjai: 1 elnök, 2 alelnök, 1 pénztáros, 1 ellenőr és minden iparosszaktamból 2-2 megbízott.

A végrehajtó bizottság vezeti a szövetség összes ügyeit, kezeli annak vagyonát, végrehajtja az alapszabályokat s a közgyűlés határozatait. Különösen hatáskörébe tartozik: a) a munkásokkal felmerült surlódások és különbözetek esetén egyeztető eljárást megindítani; b) a munkások által jogosulatlanul életbe léptetett részleges munkabeszüntetés

„Waltham“

A LEGMEGBIZHATÓBB
ZSEBÓRA
KIZÁRÓLAGOS ELÁRUSÍTÓ

Regényi István

ÉKSZERÉSZ, ÓRÁS, LÁT-
SZERÉSZ, VÉSNÖK. Leg-
nagyobb raktár arany,

ezüst és drágakő ékszerekben, látszerészeti cikkekben legdusabb
ohinal ezüst raktár.

esetén munkásokat közvetíteni; c) a tagokat munkások átengedésére kötelezni; d) a megakadt munkákat a szövetség által elkészíttetni; e) a tagokat részleges munkabeszűntetés esetén a segélypénztár állapotához képest esetleg anyagi kártalanításban részesíteni. — De ily segély, vagy kártalanítás a tagnak csak akkor utalható ki, ha már hat hónap óta tag, és járulékaival nem hátralékos; g) végső esetben általános munkazárlatot elrendelni; h) jogvédelmet nyújtani a tagoknak, a munkások törvénybe ütköző erőszakos és zsaroló eljárásai megtorlása céljából. Munkazárlat esetén megengedheti tagjainak, hogy oly munkásokat foglalkoztathassanak, a kiknek részéről a sztrájkoló munkások segélyezése ki van zárva.

A tervezet a sztrájkok és bojkottok esetén követendő eljárásra nézve is tartalmaz rendelkezéseket. Nevezetesen ha a munkások egy taggal szemben oly követeléssel lépnek föl, mely a közöttük fennálló megállapodásban, illetve munkarendben benn nem foglaltatik, köteles az illető tag ezt az elnökeknek azonnal bejelenteni és tilos a tagnak ily követelések felett a végrehajtó bizottság engedelmé nélkül tárgyalásba bocsátkozni, vagy a munkásokkal a fennálló munkarendtől és helybeli viszonyoktól eltérő megállapodásra vagy egyességre lépni. Az elnök 3 nap lefolyása alatt köteles a végrehajtó bizottság, vagy ha az ügy elég fontos, az öszülés abbéli határozatát, hogy a munkások követelése jogos-e vagy nem, az illető taggal közölni. Az első esetben az illető tag az ügyet a nyert utasítás értelmében maga köteles rendezni. Második esetben a szövetség az összes hatalmában álló törvényes eszközökkel az illető tag védelmére kel.

Feltétlenül jogosulatlanok a munkások következő követelései: a) elbocsájtása valamely munkavezetőnek; b) elbocsájtása az olyan munkásnak, ki valamely szakszervezeti vagy ellenállási alapra követelt járulék megfizetését megtagadja; c) elbocsájtása az olyan munkásnak, ki nem tagja valamely szakszervezetnek; d) elbocsájtása az olyan munkásnak, ki akkordmunkát, vagy darabszámmunkát vállalni haj-

landó; e) a munkaadónak a munkára vonatkozó rendelkezési jogának korlátozása.

A végrehajtó bizottságnak jogában áll oly tagokra, akik a szövetség szabályait, a közgyűlés, vagy a végrehajtó bizottság törvényesen hozott határozatait be nem tartják, 500 K-t meg nem haladható bírságot kiszabni.

A szövetség csak akkor szűnhetik meg, ha a tagok fele részének indítványára az összes tagok $\frac{3}{4}$ része azt, az evégből összehívott öszülésen elhatározza.

Ezekből látható, hogy a munkaadók szövetsége egy okos, becsületes s a munkaadóknak a közérdekkel helyesen összeegyeztetett javát szolgáló intézmény lesz s így méltó mindnyájunk párfogására és rokonszenvére. Ezt a tervezetet a belügyminiszterhez jóváhagyás végett felterjesztik s a jóváhagyás megtörténte után a szövetség azonnal megkezdí működését.

Egyhangulag megválasztott ezután elnökek: *Pekló Béla*; alelnökek: *Neczkov Gyvra és Krevesics István*; pénztárnokká: *Balog Dezső*; ellenőrré: *Grcsics István*. Megválasztottak továbbá még a végrehajtó bizottságba minden szakmából 2—2 tagot.

Ezzel a közgyűlés befejeződött mindenkinek azon óhajásával, hogy ha a szövetség tagjai mindenkor olyan lelkesedést, összetartást és fegyelmet tanusítanak a szövetség dolgaiban, mint aminőt az alakuláskor tanusítottak, Ujvidéken mentül előbb vége lesz a szervezett munkások legtöbbszöire túlzó és jogtalan követelődzéseinek.

A D. M. K. E. közgyűlése.

Kiváló fogadtatás Hm.-Vásárhelyen.

A „Délmagyarországi Közművelődési Egyesület“ f. hó 20-án vasárnap tartotta meg V. évi közgyűlését Hódmezővásárhely falai között. A legnagyobb magyar parasztváros párját ritkító úri vendégszeretettel fogadta a délvidék minden részéről öszseregülő vendégeket.

A 19-én délután érkezett vendégeket a pályaudvaron s az egész utvonalon több ezer főnyi sűrű sorfalat alkotó nép fogadta; az egész város fel volt lobogóva. Este a Fekete Sas szálló szép új nagytermében igen nagy közönség jelenlétében az aradi szintársulat Zsirossnak „Fátum“ c. darabját adta elő diszeladásban; utána ugyanott ismerkedési este volt, hol a vendégeket a híres *Béla cigány* s a vásárhelyi *úri daloskör* fölváltva szórakoztatták.

Másnap reggel a várostól rendelkezésre bocsátott hintókon a város kulturális intézményeit szemlélték meg a vendégek; 10 órakor a néprajzi múzeumot nyitották meg ünnepélyesen.

A közgyűlés délelőtt 11 órakor a városháza nagy tanácstermében folyt le. Az elnöki jelentésből kitűnik, hogy az egylet rövid fennállása óta már körülbelül 150.000 korona vagyont gyűjtött; internátusokat épített Szegeden, Makón és Aradon s ott több ingyenes helyt létesített; mozgalmat indított a szlavóniai tanulók számára Ujvidéken létesítendő internátus érdekében, mely teljes sikert aratott. A vallás és közoktatásügyi miniszter pedig értesítette a D. M. K. E-t, hogy a szlavóniai vasutasok gyermekei számára 5 alapítványos helyet létesít.

A D. M. K. E-nek már mintegy 25 főjü működik, melyek közül az *ujvidéki a legnagyobb*, 350 taggal; utána a zombori következik.

A közgyűlés elhatározta, hogy a D. M. K. E. területén szervezi a hazafias irányu szabad tanítást; az ujvidéki fiók még e tél folyamán megkezdí az ismeretterjesztő felolvasások tartását.

A két napos ünnepélyt jól sikerült lakoma fejezte be, mely után a vendégek a város vendégszeretettől elragadva a legjobb benyomások közt tértek vissza otthonukba.

Ujvidék városát *Szalay Lajos* polgármester, az ujvidéki fiókot *Benisch Arthur* titkár képviselte a közgyűlésen.

A vén harangozó.

Irta: Lampérth Géza.

Ejnye, ejnye, Török Gerő bátyám uram, mit nem kell kelmedről hallanom? — Hogy kiadta kezéből a döbrösi öreg harang kötelét, azt, akit olyan nagyhiába kértem a vásott diákpajtásaimmal, — de gondolom tíz év óta, mióta az eklézsia bizalmából állandóan a kegyelmed gondozása alatt áll, hiába kérte azt minden kósza, semmirekellő oskolás gyerek — ugy a vasárnap délelőtti beharangozóskor; hát még ha valakinek az utolsó csöndítette!

— No, no gyerekek, — mindjárt hátul kötöm a sarkatokat! — kongassátok csak azt a kisebbiket, ide embör köll, ehól nem érte-tek, — mondta ki álhatatos következetességgel mindig a szentenciát, a mi ellen, tudtuk, nincs apelláció.

És nem elég, hogy most egyszerre olyan könnyen kiadta, hanem egyenest azért adta ki, hogy mindjárt először is saját maga fölött kongassanak vele hármat . . . Na már, Gergő bácsi, tisztelet, becsület, de ez nem volt okos cselekedet kegyelmedtől.

Ebadta! — aki Isaszegnél majdhogy elfogott két német gyeneralist, Májlandon és Pádován meg sajátkezűleg három taliánt akasztott fel egy pomoráncsfára . . . annak még sem kellett volna az előtt a zörgős csontu főmarsall előtt ilyen hirtelen kapitulálnia! Hat nem érezte, hogy megest puskaporszag van a levegőben?

. . . De hiszen leckéztethetem én jó Török Gergőt, ha már hármat kondítottak ösz feje fölött, ha elbucsúztatta a tiszteletes, amint hogy tegnapelőtt délután négy órakor meg is cselekedte és ha már elsiratta . . . no, ezt legfőlebb a csipős északi szél tette meg, a mely a Bakonyból jövet éppen akkor vette utját a döbrösi temetőn keresztül . . .

Pedig valakinek meg kellett volna siratnia a vén harangozót . . .

Török Erzsí kisasszony, te vagy az a valaki! Neked kellett volna megsiratni a vén harangozót.

Ott kellett volna keservesen zokognod a döbrösi kis temetőben tegnapelőtt délután négy órakor, mikor a fagyos, nehéz göröngyök dübörgve szakadtak a koporsójára . . . Mert tudod-e ki fekszik abban a koporsóban?

Az édesapád fekszik ott, Erzsí, a jó édesapád, aki — emlékszel? — mikor már a libaterelgetésből kinőtél, hogy az orcad szép fehér bőrét meg ne pirítsa a nyári nap heve s a gyöngye kis kacsoját föl ne törje a kapa meg a sarló nyele: eljáratot a kis pupos Kégli szabó feleségéhez, hogy ott megtanulj varni s amikor megtanultál, akkor a keserves verejtékkel öszzekuporgatott pénzéből masinát is vett neked.

Az édesapádat, temették tegnapelőtt, Erzsí kisasszony, a szegény, becsületes édesapádat, aki, mikor Kégliék felköltöztek Budapestre és váltig biztattak, hogy ott lehet ám még csak tenger pénz keresni: hát akkor téged is felküldött velük, meg a varrómasinádat is. Még ugy vitte el szegény öreg a hátán az állomásig a fene nehéz gépet és csak arra kért szépen, hogy azután jól viseld magad és meg ne feledkezzél öröla.

Mig a masinádra szükséged volt, addig engedelmeskedtél is kérésének, csak hogy arra nem sokáig volt szükséged. Az ilyen fitosorru, babaarcu kisleányoknak itt Pesten nem kell éppen reggeltől estig a varrógép előtt görnyedniök, ha nem akarnak, és neked nagyon gyöngye volt az akarated. Igen jókor is jöttél: tavál májusban különösen nagy volt a kelete itt az élővirágnak.

S te Erzsí, mi tagadás, gyönyörű virágszál voltál tizenhat évéd érintetlen üdeségével. Ha ugy alkonyatkor meglátom a köruton sudár termetedet, most is azt tartom, — ami a külsődöt illeti — küllömb vagy akárhány ünnepelt nagyságánál és méltóságánál s becsületére válsz a virágos Balatonpartnak, a mely termett. És ha nem ösmernének, bizony én se mondanám soha, hogy a döbrösi vén harangozó volt az édes apád.

Szegény vén harangozó, elnéztem sokszor, milyen türelmesen robotolt odahaza egész nyáron át, mig te itt ugyancsak vig napokat éltél. Reggeltől délig künn dolgozott napszám-

ban a mezön, akkor, mig a többiek elpihentek beszaladt, elhuzta a delet, estharangszóig megint turta a rögtöt. Ha biztatták, még bele is melegedett néha — néha: hogy — mint is volt negyvenolcban, Taliánországban Pádova és Májland között, abban a bizonyos pománcsferdőben . . . Csak akkor borult el, a mikor valaki rólad ejtett szót, Erzsí.

— Hallom, Gerő bácsi, nagy módba van az Örzse ott fön Pesten.

— Segitse az Isten még nagyobbra, megérdemli a lelke.

— Az ám, hanem a Gyergye Pál pallér fia, a Gyuri azt irta, hogy afféle . . .

—No, no, no, hm! . . . köhintett ilyenkor közbe az édesapád és még egy történet jutott eszébe a májlandi templomtorony aranygombjáról vagy miről . . . De azt még sem hitte ám el az ő becsületes, tiszta lelke, a mit Gyergye Gyuri irt rólad.

Mikor az estvéli három verset is elhuzta, amint dukált — Atyának, Fiúnak és Szentlélek Istennek — hát akkor szépen hazaballagott, kiült a nagy körtefatuskóra, mig enyhék voltak az esték, rágyújtott és ott várta rossz leány, a leveledet, a melyben szinte látta az lesz majd megírva: bocsásson meg édes apám, nagyon beteg voltam, azért késett ily sokáig az irásom. A hogy az idő télre fordult, akkor meg már egy kis pénz is várt, mert nagyon hideg volt a szobája és jót tett volna a hectikás mellének egy-egy darabka friss szalonna reggel, a sült krumpli mellé . . . A minap aztán megunta a várakozást.

Tudom szándékokat, Török Erzsí.

Ugy tervezed, hogy majd amikor szépen kitavasodik és virágba borul a kis döbrösi temető: ellátogatsz haza és koszorut teszel arra az elhagyott sirra, talán szép márvány emléket is emeltetsz fölibe, amilyen nincs az egész szegény döbrösi temetőben.

Ne tedd! A zöldelő határ tiszta fuvalma haragosan bele talál kapni a selyemruháod fodrába és suhogását meghallja odalent a vén harangozó . . .

Ha nem is ingyen, de mégis jól és olcsón akar vásárolni, úgy ne mulassza el **STEINER GYULA** férfi- és női divatárúházát az „Arany almához”-hoz, Ujvidéken, Fő-utca 19. sz. alatt („Mödlingi cipőgyár” raktárával szemben), megtekinteni, ahol is az összes e szakmába vágó cikkek, u. m.: férfi- és női-fehérmű, nap és esernyők, harisnyák, nyakkendők, bőr- és szövött-keztük, csipkék, szallagok, női-kézimunkák és kézimunka-kellékek stb. a legnagyobb választékban kaphatók. 142

APRÓ HIREK.

Személyi hír. A király *Chavanne Rzsó* cs. és kir. tábornagyot, a zágrábi hadtest parancsnokát, akit városunkban is számosan ismernek, mint betegsége miatt ez idő szerint szolgálatra alkalmatlant, nyugalomba helyezte. — *Balla Aladár* dr. főispán Budapestről hazaérkezett.

Ujvidékiek Kossuthnál. Városunknak egy küldöttsége tisztelgett kedden délután Budapesten a képviselőházban *Kossuth Ferencz* kereskedelmi ministernél *Balla Aladár* dr. főispán és gróf *Teleki Arvéd* orsz. képviselőnk vezetése alatt. A küldöttség tagjai közt voltak *Szalay Lajos* polgármester, *Demetrovics Vladimír* dr. főkapitány, *Profuma Béla* főjegyző s még számosan. A küldöttség arra kérte Kossuthot, hogy egy Ujvidék-Pétevárad között építendő közúti hidra adjon előmunkálati engedélyt Kossuth megígérte, hogy a kérelmet jóakarattal fogja elbírálni.

Tanfelügyelői kinevezés. A vallás- és közoktatási miniszter *Faragó János* segédtanfelügyelőt Bácsodroghvármegye tanfelügyelőjévé nevezte ki. A megyei tanfelügyelő működési köre Ujvidékre is kiterjed.

Pályázók a városnál. A városnál újjászervezett mérnöki hivatal állásaira lejárt a pályázati határidő. Pályáztak *műszaki tanácsosnak:* Zóric Milán Szabadkáról, Flesch Adolf Hm.-Vásárhelyről, Manojlovics István Nagyikindáról, Dragodán Pál Komáromból, Basch József Hm.-Vásárhelyről, Lovas Zsigmond Győről, Porgányi Lajos Mohácsról, Orbán Ignác Makóról, Krepuska Lajos Egerből, Niessner Aladár Budapestről, Málics Milivoj Ujvidékről; *főmérnöknek:* Balázs József Adáról, ifj. Kiss Károly Temesvárról, Borda Ernő Sarajevóból, Jakoby Gábor Nagybecskerekéről, Biró Sándor Ujvidékről, Horovics Tibor Eszterházáról, Niessner Aladár Budapestről, Király Sándor Nagykanizsáról, Málics Milivoj Ujvidékről, Török Armin és Tarnai Oszkár Budapestről, Schöbert Károly Visegrádról; *mérnöknek:* Biró Sándor Ujvidékről, Horovics Tibor Eszterházáról, Damjanov Gójkó Ujvidékről, Nagy Dezső, Niessner Aladár, Török Armin, Tarnai Oszkár, Reiner Lőrincz és Szántay Endre Budapestről, Málics Milivoj Ujvidékről, Schöbert Károly Visegrádról; *hivatalistának:* Tapavicza Emil Csurógról, Pap József Balassagyarmatról, Reiner Lőrincz és Szántay Endre Budapestről, Baumhauer János Ujvidékről, Pokorny Ferencz Temesvárról, Ósz Szabó Mátás Zentáról, Kiss Ernő Szombathelyről és Szathmáry Kálmán Békéscsabadról. — A műszaki tanácsost, a főmérnököt és mérnököt a főispán nevezi ki, a hivatali tisztet pedig a közgyűlés választja.

Közjegyzői eskütétel. *Dr. Balla Emil* csaktornyai kir. közjegyző a közjegyzői esküt Nagykanizsán, a kir. törvényszék teljes ülésében letette. Működését november hó 1. napján fogja megkezdeni. Az új közjegyző akkora végleg elköltözik városunkból.

Reformáció ünnep. A helybeli református közönség *dr. Belohorszky Jánosné* védnöksége alatt a reformáció emlékére november hó 3. napján este 8 órakor a Mayer-szálló vigadójában, katonazene mellett, hangversenyyel összekapcsolt ünnepélyt rendez. Belépődíj: Személyenként: 1 k. Családjegy: 3 k. Erköly: 80 fillér.

Halottaknapja alkalmából. A „Tulipán-szövetség — magyar védőegyesület” a következő felhívás közlésére kért fel bennünket: „*Kegyeletünkben is legyünk erős magyarok!* Közeleg az idő, midőn Istenben boldogult szeretteink és nagyjaink emléke iránt táplált kegyeletünknek a szentelt hantok kivilágításával és földszítésével adunk kifejezést. Sok millió koronára rüg az ország, a mit a nemzet évente a sírok kivilágítására és földszítésére költ és a mely eddig a legnagyobb részt az idegen zsebébe vándorolt.

Magyar Testvérek! Nyujtsuk e keresetet a hazai munkásoknak! Mindenszentek napján ne mardoshassa lelkünket az önvád, hogy szeretteink emlékét idegen lim-lommal sértettük meg *Vásároljunk Mindenszentek napjára honi gyertyát, honi mécesst, honi koszorút és honi élővirágot mindnyájan!* A ki ez árú honi beszerzési forrásait nem ismeri, forduljon bizalommal egyesületünkhöz. Kegyeletünkben is legyünk erős magyarok! Főkegyesületünk t. vezetőségeit kérjük sziveskedjenek a helyi lapok útján, vagy esetleg a falvakban is kifüggesztendő falragaszokkal a nagyközönséget e hazafias kötelességére figyelmeztetni. Honi gyertyát gyárt a Flóra-gyár, a budapesti mészárosok és hentesek gyertyagyára és a Budapesti gyertyagyár. Viaszgyertyát minden városban készítenek. Felkérjük azokat az iparosokat, a kik a sírokra használatos gyertyát, mécesst és művirágkoszorút készítenek, hogy címüket — a mennyiben ez még nem történt volna meg — egyesületünkkel közölni sziveskedjenek, hogy őket a kérdezősködő tagtársaknak ajánlhasuk. — Az egyesület hivatalos helyisége Budapest, VIII. József-körút 8. I. 1. alatt van.

Kitüntetett gyáros. A pécsi országos kiállításon *Gassner János és társai* ujvidéki cég vörösféjtő és pamutfestő gyárának elsőrendű és szintartó gyártmányait *állami ezüst éremmel* tüntették ki. A Gassner gyár a bukaresti kiállításon, hol a nemzetközi nyugot-európai iparral kellett versenyeznie, már az arany érmét is elnyerte. A gyárnak a hazai ipar terén kiváló pozíciója van azért is, mert vörösféjtő gyártmányai az osztrák behozatalt hazánkából rövid idő alatt jórészt kiszorították.

Helyreigazító sorok. Az építendő új kórház üveges munkáit nem *Fischer Emil* és *Mayer* ujvidéki üveges cég, amint tévesen írtuk, hanem *Fleischer Miksa és Mayer* szinte ujvidéki üveg, porcellán és lámpakereskedő cég kapta.

Különös elszámolás. Az év tavaszán *Szuzics Pál* és *Karanov Velykó* mozsori lakosok hűsvágásra társultak. Junius hó 25-ik napján d. u. Karanov felhívta Szuzicsot, hogy számoljanak. Erre mindketten elmentek a Szuzics mészárszékebe. A „rovancsolás” közben egyszer csak azt vette észre Karanov, hogy egy bárány Szuzics Pál számadásából szöröstől bőrostól hiányzik, aminek következtében megkérdezte Szuzicsot, hogy hová lett a bárány. Szuzics a kérdésre azt felelte: ellopták. Karanov ezt nem akarta elhinni, ami fölött Szuzics annyira dühös lett, hogy tüzetársát egy nagykészel hasba szúrta, amely sérülés következtében Karanov reggelre meghalt. Szuzics Pál e eselekmény miatt a törvényszék elé került, mely szombaton erős felindulásban elkövetett halált okozó testi sértés miatt 3 évi börtönrre ítélte. Ezt az ítéletet az összes felek megappelláltak.

Harcz Felhő Róziért. A nálunk is nagyon kedvelt Felhő Róziért valóságos harcz folyik most Szegeden. Ott kell kezdeni, hogy *Felhő Rózi* immáron egy év óta tartja rettegensben Szeged város publikumát azzal, hogy hátat fordít a tiszaparti metropolisnak és főcsap fővárosi primadonnának. És hogy ilyen szándéka csakugyan van a szegedi Fedák Sárinak, bizonyítja az is, hogy a mult szomban felrándult Budapestre és több estére a Magyar színházhoz szerződött „Vig özvegynek”. Hogy-hogy nem, a fővárosi sajtó nem volt tőle elragadtatva, meg aztán egy kis betegség is közbejött, úgy hogy Felhő Rózi, mielőtt vendégjátékát befejezte volna, pár esti játszás után elhagyta a fővárost. Mindennek nem örült Felhő Rózi, de annál inkább örvendtek a szegediek, akik már-már attól tartottak, hogy oly nagy sikert arat a fővárosban, hogy végleg elvesztik. Igen ám, csak hogy Felhő Rózi-ban nem lohadt a főváros utáni vágy, annyira nem, hogy most az új szerződés idején hiábavalónak bizonyult Makó Lajosnak minden fáradozása: Felhő Rózi nem írta alá az új

szerződést. De hát Szegednek kell Felhő Rózi punktum. Ezt már a szegedi színügyi bizottság tagjai mondották, akik pénteken össze is jöttek hadvészülte képpel és határoztak, amint ezt az ügy hordereje megkívánta; elhatározták pedig, hogy írásbeli deklarációt nyújtanak át Makónak, amelyben egyhangulag esedeznek Felhő Rózihoz, hogy maradjon; elhatározták továbbá, hogy nagyarányú ovációt rendeznek mellette, amelynek részleteit egy külön, bizalmas tárgyaláson fogják megállapítani. Így határozott a bizottság, amelynek tanácskozásain jelen volt Makó, Felhő Rózi igazgatója is. Mondanunk se kell, hogy kétségbeesetten hallgatta a határozatokat, mert csak természetesen, hogy Felhő Rózi, tudomásul véve a bizottság ezen pártját ritkító behódolását, esetleges maradása esetén oly gázsit srófol ki tőle, amilyet akar.

Meteor időjósolása. Meteor, a szegedi híres időjós ezeket írja: Jelenleg nyugaton és délre töltünk, Francia- és Olaszországban kiadóbb esők voltak, nálunk azonban csupán nagyobb felhőzet létesült, de ez csak elvált volt egy kevés az egész ország délnyugati részében. A torlódás elleni küzdés egyre tart s mivel 1—2 nap múlva a napon lévő óriási nagyságu 6 foltesoport közül a legszélsőrtabb elfordul tőlünk, az esőnek szélesebb körökre szóló érvényesülése még a 18-iki csomópont hatáskörében megtörténik, de még mindig enyhébb jelleggel. A 18-iki csomópont hatása így zavarólag fog hatni és a csapadékos jellegi érvényesülését mozdítja elő, amit követően is még enyhébb időjárást várhatunk. A nagyobb csapadékos s az őszi esőket a 28-29-ik csomópont van hivatva bevezetni.

Katonák köréből. Megirtuk, hogy az idén elmarad a katonaság szakos ellenőrzési szemléje s ennél fogva a tartalékosok nagy zaklatástól lesznek megkímélve. Ez azonban csak a közlegénységre tartozik, mert a tisztiszemle ebben az évben is megtartatik. Azok a tiszték, akik tényleges szolgálatot ez évben nem teljesítettek és gyakorlaton nem voltak, november 4. napján kötelesek a hadkiegészítő parancsnokságnál jelentkezni.

Robbanás a vasúton. A napokban *Zagár Zsigmond* lakatossegéd a vasúti állomás egyik épületében foglalatokodott. Eközben saját vigyázatlanságával légszuszobbanást idézett elő, mely alkalommal arcán és kezén súlyos égési sebeket szenvedett. A kórházban ápolják.

Pikler urat leleplezték.

Maga sem hiszi, amit hirdet.

„Egy ujvidéki” aláírással a következő levelet kaptuk:

Engedje meg a mélyen tisztelt Szerkesztő ur, hogy a szabadtanításnak Pécssett most lezajlott kongresszusa alkalmából egy oly epizódot elevenítsek föl, a mely a Pikler-féle célszerűségi, materiális, racionális és más hasonló fajta világboldogító elméleteket a kellő világításba helyezi és azoknak lelkes hirdetőit és így első sorban magát Pikler Gyulát is megvilágítja.

Hét évvel ezelőtt mint másodéves jogász Pikler előadásait hallgattam a budapesti egyetemen. Nap-nap után „élveztük” hazát, családot, vallást kigunyoló előadásait, a melyeknek lényege abban összpontosult, hogy a társadalmi rend csakis az egoizmusra alapítható, mert a hazaszeretet, a szülők iránti szeretet, az istenimádás hazug fogalmak, melyek soha nem léteztek. Azért hát az életben mindenki mindenkor azt tegye, a mi neki jól esik, a mi „célszerű”, lopni rabolni szabad, csak meg ne tudják. A célszerűség, az egyéni „haszon” irányítsa mindenkor tetteinket...

1901. évi május hónapban (a napra már nem emlékezem) kolloquiumra gyűltünk össze a budapesti tudomány-egyetem I. emeleti III. számú termében és Pikler tanár ur megérkezett

vártuk. Alig érkezett meg Pikler és alig foglalt helyet a tanári asztalnál, mikor egy hordár lép be a terembe és egy levelet ad át a tanár urnak. Pikler fölbontja a levelet, elolvassa, arca elhalványodik, egész testében remegni kezd, megragadja kalapját és szó nélkül elrohan a tanteremből. Mi egy ideig vártunk még, aztán mind eltávoztunk.

Másnap a tanár ur saját előadásából megtudtuk, mi történt voltaképpen. A levél, a melyet a hordár neki átnyújtott, így szólt:

"Nagyságos Uram! Öcsese (Pásztor Árpád író) épp most agyonlőtte magát a Népszínház színpadán. Jöjjön azonnal!"

Pikler e levél vétele után — így mondta el ő maga másnap a történeteket — lerohant az Egyetem-terre, beült egy kocsiba és örületes hajszában hajtatott a Népszínházba. Közben azonban Jávor-utca 3. száma alatt lakó özvegy édes anyját is értesítette a rettenetes tragédiáról... Beront a Népszínházba, fölrohan a színpadra, öcsese a legvidámabb kedvvel, füttyrészve sétál a próbára egybegyült színészek között... Hogy a szegény anya ez alatt mit szenvedett, azt elképzeltük...

Másnap Pikler tanár ur körülbelül a következő beszédet intézte hozzánk, mielőtt előadását megkezdte volna:

"Uraim! Olvasták már valószínűleg a tegnapi est lapokban, hogy milyen éretlen tréfát tűzött velem valaki, hogy tudniillik az urak közül valaki, a ki a kolloquiumra nem volt elkészülve, milyen különös módon igyekezett a tegnapi kolloquiumot elhalasztatni. No hát, uraim, ez szívtelenség, gonoszság volt az illető részéről! Ha már reám nem is volt tekintettel, jó; de szegény, öreg édesanyám iránt kimélettel lehetett volna az az illető. Elképzelték, milyen hatással volt a megrendítő hír szegény anyámra. Uraim, ez szívtelenség! Ez gonoszság!"

Halotti csendben hallgattuk a tanár ur korholó szavait, midőn egyszerre csak az utolsó padokból megszólal valaki:

— Ez a *célszerűség* elmélet!

A tanár urat ez a közbeszólás kizozta a sodrából. Először mosolyogni próbált, — de milyen keserű és erőltetett volt ez a mosoly — aztán hirtelen fölugrott, fogta a kalapját és szó nélkül kirohant a teremből, a nélkül, hogy óráját megtartotta volna...

Igy próbálta ki egyik rosszmájú hallgatója magán a szociológus tanár uron a világot megváltó racionális, „célszerűség” elméletét.

A „Határőr” üzenetei.

L. M. Gróf Teleki Árvéd 42 éves.

Orion. Beküldött cikkének sok téves adata van. Téves például a Szlavónia magyar anyanyelvű lakosainak számára vonatkozó adat is, mert Szerém megyében 35218, Verőceme gyében 44002, Pozsega megyében 14331 magyar ember lakik.

H. B. Azt a nyilatkozatunkat Ön alaposan félreértette. A 111 számunk elején mi azt a híresztelést cáfoltuk meg, hogy lapunk október hó 13. napján azért nem jelent meg, mert a kizsedését egy cikkünk miatt a szedők megtagadták s nem azt, hogy *egy cikk* kizsedését tartalma miatt a szedők megtagadták, mert ez az eset valóban megtörtént.

Felelős szerkesztő: Medvetzky Imre dr.

H I R D E T É S E K.

1130. szám végr. 1907.

180.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az újvidéki kir. törvényszéknek 1907. évi 11813/P. számú végzése következtében *Dr. Kovács Bódog* újvidéki ügyvéd által képviselt *Újvidéki kereskedők és iparosok hitelintézete mint szövetkezet* cég javára *Jankovits Vlada és tsai* ellen 800 kor. s jár. erejéig 1907. évi július hó 30. napján fogana tositott kielégítés végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 3256 kor.-nára becsült következő ingóságok, u. m.: ágynevelők, lovak, szélrosta, kocsik, szecsakavágó, szobabutorok, 2 varrógép, csikó, 1 aratógép, 1 vetőgép, 1 tizedmérleg, ökrök, 1 tehén, és egy kukorica morzsoló nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a titeli kir. járásbíróóság 1907. évi V. 725/2. számú végzése folytán 200 korona tőkekövetelés, ennek 1907. évi július hó 5. napjától járó 6% kamatai, 1/8% váltódíj és eddig összesen 135 korona 69 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig *Jankovity Vladó, Kolarics Acza, Mundics Mladen* végrehajtást szenvedők lakásán *Dunagárdony* leendő megtartására 1907. évi november hó 2-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Titelen, 1907. évi október hó 17. napján.

Rex,
kir. bir. végrehajtó.

8608. szám. tkv. 1907.

Árverési hirdetmény.

A titeli királyi járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy *Jerčics Jelena* újvidéki lakos végrehajthatónak — *Nendovics István* újvidéki lakos végrehajtást szenvedett ellen 4000 korona tőke és járulékaik iránt folytatott végrehajtási ügyében az újvidéki királyi törvényszék, s a titeli királyi járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóság területén a felsőkaboli 692. számú telekkönyvi betétben *Nendov J.* és *Locski Sándorné* született *Nendov Julianna* nevével felvett az A. f. 1. sor 1138/1. hrszám 276. négyzetű szántó a Vinográdi dűlőben a végrehajtási törvény 156. §-a alapján egészben 62 korona becsáron nyilvános árverés útján el fog adatni.

Határnapul az 1907. november hó 7-ik napjának d. u. 3 órája Felsőkaból község-házához kitűzetik, oly hozzáadással, hogy az ingatlan, ezen határnapon, a becsáron alól is el fog adatni.

Kikiáltási ár a fenti becsár, amelynek 10%-át venni szándékozók készpénzben, vagy 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi 3333 számú J. M. rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni kötelesek.

Vevő köteles az árverési vételárát 2 egyenlő részletben és pedig az elsőt 15 nap alatt, a másodikat 45 nap alatt, az árverés jogerejétől számítva és pedig az árverés napjától számított 5%-os kamatokkal együtt a titeli kir. adóhivatal, mint bírósági letétpénztárnál lefizetni.

Titelen, 1907. évi július hó 4. napján.
A kir. bíróság, mint tkv. hatóságnál.

Dr. Petrovics
kir. albiró.

Eladó

több, tiszta angol telivér

Vizslakölyök.

Hol? megmondják lapunk nyomdájában.
183.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy

mosó és vasalóintézetemet

Petőfi-utca 40. sz. a. megnyitottam.

Kiváló tisztelettel:
Maszár Erzsébet.

181.

ELADÓ TÚZIFA.

Van szerencsénk a tisztelt közönséget helyben és a környékben tisztelettel értesíteni, hogy az örmény töltés mellett levő fiktárunkat legjobb minőségű

bükfával

láttuk el. —

Törekedni fogunk hogy a tisztelt közönséget minél jobban kiszolgáljuk. —

176. **Manojlovics és társai.**

Dr. Kovács Kézipasztája

félhold védjeggyel valódi, 3 nap alatt minden kezét gyöngéddé és fehérré varázsol. 1 korona 20 fillér.

Hozzávaló szappan 1 korona.

Főraktár: Gyógyszertár
Budaörs, VI. László-Park-út 20.
Megjelent új kiadású
"Toilette-títkok"
kiváratva ingyen és bérmentve

Boreladás.

F. hó 19-től kezdve saját termésű Provalia hegyi kitudó

boraimat

üvegekben, vagy útcára kimérve a következő

árakban eladom:

Risling, Furmin és Siller bort, 1 lit. 64 f.-ért,
Szlanka és fehér ruzsica bort 1 lit. 60 f.-ért.

Nagybani és hordonkénti eladás egység szerint.

Saját égetésű törköly pálinkát literenként 1 K. 20 f.-ért adok el.

Tisztelettel:

Tomann Márton.

Alkotmány-utca 18. sz. a.

TAKACS-féle gyomorsó

egyedüli biztos hatású szer a "vomorhán"-nál, ára 3 korona. — Nagy jövedelem marad a gazda kezében, ha apró szárnyasai elhullását megakadályozza, ezt csak a

BAROMFI-TINKTURA

használata által éri el, ára 90 fillér. — Kik sömörhajban szenvednek, azok használják a

FOLYÉKONY ECETSZAPPANT,

amely kitűnő gyógyszernek bizonyult számos esetben K 1-20

Takács István „Mátyás Király” gyógytár

CINKOTA. (Budapest mellett).

143

Egyetemi hallgató,

ki a tanításban nagy jártassággal bír,

középiskolai tanulót

megfelelő feltételek mellett tanít.

Címe megtudható a kiadóhivatalban.